

En dag for å markere solidaritet

Taler

Gerd-Liv Valla

Dato

1 mai 2006

Sted

Youngstorget, Oslo

Omstendigheter

1. mai-tale

1 Kamerater! Gode venner!

Gratulerer med dagen.

5 Det er alltid en stor glede å holde 1. mai-talen på Youngstorget - det er hyggelig å være tilbake på Youngstorget - arbeiderbevegelsens egenorstue.

I fjor sto valgkampen i sentrum på 1. mai. Da blåste det en sur høyrevind. I år, gode venner, er det surt i været, men vi kan feire valgseieren!

10

Vi sto sammen. Vi skaffet Norge en ny regjering. Og noe av det første denne regjeringen gjorde, var å stoppe frisleppet av midlertidige tilsetninger, midlertidige tilsetninger som ville rammet de som regjeringen Bondevik påstod at de skulle hjelpe: De unge, innvandrere og funksjonshemmede.

15

I vinter så vi at hundretusener av fagorganiserte og studenter demonstrerte i gatene i Paris. De kjempet også mot utrygge tilsetningsvilkår. De vant kampen ved å gå ut i gatene. Vi vant gjennom å mobilisere våre medlemmer til stemmeurnene. Ikke minst gjorde dere her i Oslo en kjempejobb.

20

Tusen takk skal dere ha for at dere bidro til regjeringsskifte.

25

I år er det jo faktisk også en mye bedre utsikt fra denne talerstolen. Gode venner; det er godt å slippe å se FrP i vinduene i det rosa huset over torget. De som kaller seg det nye "arbeiderpartiet" har flyttet fra Youngstorget.

La oss sammen jobbe slik at de neste år også må flytte ut av Rådhuset!

30 Oslo er FrP og Høyres utstillingsvindu. Den blå byen er en by som selger ut og bygger ned! FrP og Høyre har styrt Oslo nesten uavbrutt siden 1977. La det bli med det.

Kjære Oslofolk! La oss farge den blå byen knall rød, i kommunevalget neste år!

35

Fagbevegelsen, dere som står her, visste hva som skulle til for å vinne valget i fjor. Vi vet også hva som skal til for å vinne kommunevalget i 2007 og stortingsvalget i 2009. Det er at den rødgrønne regjeringen holder det de lovte:

40 - Regjeringen må slå ring om AFP. Vi krever en AFP-ordning etter 2010 som er like god som dagens.

- Regjeringen må forsette kampen mot privatisering, både i stat og kommune.

45 - Regjeringen må også gi oss det viktigste kampmidlet mot sosial dumping, nemlig at de tillitsvalgte må få lovfestet innsynsrett i alle arbeidskontrakter i bedriften sin.

- Så må regjeringen gi de ledige tilbake alle pengene som Bondevik og Victor

50 Norman stjal fra dem, og det må de gjøre raskt, senest i statsbudsjettet til høsten.

Og så er vi mange som venter på hva slags aktiv statlig nærings- og eierskapspolitikk regjeringen skal føre. Vi har hørt at regjeringen har sagt at de
55 ikke vil instruere selskapene: De skal styre gjennom styrene.

Ja vel - la oss nå se at det blir et synlig skifte av styrerepresentanter, både i Statoil, Hydro og Telenor, for å nevne noen.

60 Det er nemlig utidig hvordan ledelsen i flere av i disse selskapene har gått på tvers av politiske signaler. Telenor og 1881 er ett eksempel. Men det siste og groveste er at Hydros ledelse har vært i Brussel og lobbet, mot regjeringens gode politikk på hjemfall av vannkraft.

65 Nå må regjeringen vise Reiten og co hvem som er eiere!

Og så må vi være klare på: Det er når vi for alvor er trygge på at regjeringen og stortingsflertallet følger opp det de har lovet oss, det er da vi klarer å mobilisere våre medlemmer til ny innsats for de samme partiene. Ikke noe er mer ødeleggende enn politikere som ikke holder det de lover! La oss slippe å se det!

Gode venner!

1. mai er en dag for å markere solidaritet. Nasjonalt og internasjonalt!

I rike Norge har 9 av 10 det meget bra. Men vi må aldri glemme de som sitter nederst ved bordet. Over 140 000 personer lever på sosialhjelp i Norge. Mange har det veldig vanskelig. De står i kø for gratis mat. De har ikke råd til å ta ungene med på ferie. De har ikke råd til medisiner.

Dette er uverdigg! Norge blir ikke verdens beste land å bo i, før vi blir kvitt fattigdommen.

Det viktigste vi kan gjøre i kampen mot fattigdom, er å gi folk arbeid. Vi skal møte ungdommen, innvandrere, funksjonshemmede og andre som er arbeidsledige, med et: Ja, vi har bruk for dere! Vi i fagbevegelsen kan aldri gi opp bærebjelken i vår samfunnsbygging: Arbeid til alle.

Men noen vil falle utenfor. Det vil det alltid være. Da er det vår - det er arbeiderbevegelsens - oppgave å sørge for at også de kan leve et verdig liv. De har krav på en sosialhjelp de kan leve av, uansett hvor i landet de bor. Da må vi be regjeringen om å heve sosialhjelpssatsene, og vi må få like minstesatser over hele landet.

Gode venner: Vi må be regjeringen om å ta et krafttak mot fattigdommen!

I fagbevegelsen er vi spente på, og har forhåpninger til, regjeringens nye opplegg med såkalte velferdskontrakter. For, Bjarne Håkon; folk skal stå opp om morran! Men vi må gi dem noe å stå opp til!

Gode venner!

Våren står som vanlig i tariffoppgjørets tegn. Mange oppgjør er kommet i havn, med gode resultater for medlemmene våre. Angrepene på AFP er stoppet. Og i

kampen mot sosial dumping forhandlet Fellesforbundet fram nye redskap for oss.

110 Men mange og vanskelige tariffoppgjør gjenstår. Og som vi høre her i sted, før helga brøt våre forbund forhandlingene i stat og kommune. Arbeidsgivernes tilbud var en provokasjon.

LO har mange, mange grupper som fortjener et skikkelig lønnsløft. Jeg ber om
115 forståelse for - med vinteren i ryggen - at jeg her i dag bruker helse- og omsorgssektorens tusener av lavtlønte - flest kvinner - som eksempel på noen som fortjener høyere lønn. På kloss hold har jeg sett disse velferdsstatens frontsoldater gjøre en kjempejobb, men for en lønn som faktisk forutsetter at du har en å dele dine utgifter med.

120

Gode venner!

Vi må stå knallhardt på at alle skal ha ei lønn til å leve av, og kunne forsørge både seg sjøl og ungene sine på. Heltid må bli en rettighet! Skiftarbeid og
125 turnusarbeid må likestilles!

Vi må stå knallhardt på at arbeidstida skal være sånn at både mor og far - for ikke å snakke om enslige forsørgere - både kan være arbeidstakere og foreldre. Derfor går LO nå i bresjen for forsøk med 6 timers dag/30 timers uke.

130

Vi må også sørge for at arbeidstakere med omsorg for for eksempel gamle foreldre får de samme rettighetene som foreldre med sykt barn har: Fri med lønn i inntil 10 dager.

135 Det har vært lite oppmerksomhet om den strålende avtalen Handel og Kontor nå fikk i havn, om 1 time ammefri med lønn hver dag for butikkansatte som har behov for det. Offentlig sektor har hatt ammefri med lønn i flere år. Dette må bli virkelighet også for andre avtaleområder i privat sektor.

140 Ammefri med lønn handler om å gi kvinner mulighet til jobb. Det handler om å gi fedre mulighet til å ta større del av foreldrepermisjonen. Og det handler om det aller viktigste, bedre omsorg for våre barn.

Handel og Kontor gjorde en banebrytende jobb. Og jeg oppfordrer nå

regjeringen til å ratifisere ILO-konvensjonen som sikrer at alle norske kvinner får ammeferie med lønn. Og gjøre det nå!

150 Gode venner. Pensjonene våre er i støpeskjeen. Det ble inngått et forlik i Stortinget sist sommer. Jeg minner dere om:

- Vi fikk berget offentlig ansattes tjenstepensjoner.

155 - Vi fikk berget AFP.

- Vi fikk gjennom obligatorisk tjenstepensjon for de 6-700 000 i privat sektor som var uten slike ordninger - og dette var mot FrPs stemmer og mot FrPs vilje.

160 Det eneste FrP har vært for i pensjonssaken, er at alle skal bli minstepensjonister. I pensjonssaken har FrP vist sitt virkelige sanne ansikt.

En hovedparole her i dag er: "VARIG SIKRING AV AFP". Ja, dere kan være 100 % trygge på at vi i LO ikke kommer til å godta en framtidig AFP-ordning som er dårligere enn dagens.

165 Vi slår ring om AFP.

170 Det er nå, med rødgrønt flertall på Stortinget, vi har mulighet til varig å sikre oss en god tidligpensjonsordning for folk som ikke klarer å stå løpet ut. Vårt svar på å få flere til å stå lengre i jobb, er ikke å rasere AFP.

Vårt svar er å skape et arbeidsliv som er så godt at folk ønsker å stå i jobb til full pensjonsalder.

175 Gode venner; 1. mai feires i år under parolen internasjonalt samhold!

180 I dag er det spesielt ett land, en nasjon, ett folk som trenger vår solidaritet. Palestina. Fra før lider palestinerne under Israels okkupasjon, de lider under Israels bombing. Nå skal de i tillegg sultes ut: USA og EU har kuttet støtten til de palestinske selvstyremyndighetene. Israel neket å betale palestinerne tilbake deres egne penger, deres egne avgifter.

Våre palestinske arbeidskamerater vil ikke få lønn! Uten internasjonal støtte vil

185 sykehus, skoler og rettsvesen stoppe opp. Fortvilelsen og sinnet brer seg i det palestinske folket.

Den norske regjeringen prøver nå å finne en god måte å formidle Norges pengestøtte på. Som leder av giverlandsgruppa gjør Norge også et godt arbeid
190 for å få andre land med. Det er viktig. Men det må ikke herske noen tvil:

Norge må gi støtte til Palestina, uansett hva andre land velger å gjøre!

Jeg ville ha funnet det naturlig å gi støtten til den regjering folket sjøl har valgt.

195 Vi må også kreve at vår dyktige utenriksminister fører en dialog direkte med Hamas, som den lovlig valgte regjering. Vi har gode tradisjoner for at dialog heller enn isolering, er det virkemiddel som gir best resultater i internasjonal politikk.

200 Regjeringen må snakke med Hamas sine representanter når de kommer til Norge.

I denne dialogen skal Norge selvsagt stille krav til Hamas, men de må også stille
205 krav til Israel.

- Den skammelige muren må rives.

- Den ulovlige bosettingen må stoppes.

210 - Palestinerne må få sin frihet! Først da får Israel sin frihet.

Vi må klare å se forskjellen på det å være okkupert og det å være okkupant.

215 - Det er for ille at det skal være en pensjonert høyre-statsminister som klarest formulerer hvor avskyelig den israelske okkupasjonspolitikken er.

Og venner! Palestinsk fagbevegelse har en viktig oppgave i den demokratiske oppbyggingen av landet. Nordisk fagbevegelse har en stolt tradisjon med
220 solidaritetsarbeid. LO i Palestina trenger nå vår støtte.

Jeg oppfordrer derfor hele norsk fagbevegelse til en solidaritetsdugnad for et

fritt og demokratisk Palestina:

225

LO vil nå gå foran: Vi gir nå 300 000 kroner til våre fagforeningskamerater i Palestina.

230

På denne 1. mai, hvor internasjonalt samhold er parolen, ser vi at arbeidskraft i økende grad har blitt en handelsvare på det internasjonale markedet. Sosial dumping, som truer lønns- og arbeidsvilkår i flere land, er et utslag av den globale kapitalismen.

235

Et annet utslag av dette er trafficking - menneskehandel.

Hvert år blir rundt 2,5 millioner nye kvinner og barn ofre. De utnyttes som sex-slaver av kriminelle bakmenn. Som handelsvarer. Vi ser det også her i vår egen hovedgate, på Karl Johan.

240

Dere. Vi kan ikke lenger sitte og se på at dette brer om seg og får fotfeste! Vi må bekjempe denne motbydelige virksomheten:

Vi må få en lov som forbyr kjøp av seksuelle tjenester!

245

- Det vil på godt norsk si at vi kriminaliserer horekundene, slik de har gjort det i Sverige - og det med gode erfaringer.

Kvinneundertrykking tar mange former!

250

Vi rystes og opprøres over NRKs reportasjer fra Afrika, der vold mot kvinner og barn brukes som systematiske krigsvåpen, slik vi også så det på Balkan.

255

"Bestialsk" må være det ordet som best kan beskrive overgrepene som tusenvis av kvinner utsettes for. Massevoldtekter, ofte med stokker, våpen og kniver. Grov maltraktering. Bare et fåtall av kvinnene kan leve normale liv etter møtet med overgriperne. De fleste blir utstøtt til et liv i ensomhet og fattigdom, med store smerter og stor sorg.

260

Venner, vi må bekjempe vold mot kvinner, uansett hvor det foregår, uansett hvilke former det antar!

Her hjemme viste Norsk Folkehjelp og det "mannstunge" Kjemisk Forbund vei,
da de 8. mars gikk ut med kampanjen "Jeg slår ikke dama mi!"

265

Fagbevegelsens arbeid bygger på solidaritet over landegrensene.

Vår solidaritet kjenner ingen grenser!

270

Vi arbeider for at de godene vi har kjempet oss til gjennom mer enn 100 år, og
skal bli rettigheter for våre venner andre steder i verden.

Vi støtter fagbevegelsen i Palestina!

275

Vi støtter fagbevegelsen i Zimbabwe, det viktigste forsvareret for demokratiske
rettigheter i et land på randen av sammenbrudd.

Vi støtter fagbevegelsen på Cuba, som kjemper mot USAs blokade av et lite og
fattig land!

280

USA som verdenspoliti er vi lei av!

I et Latin-Amerika med mange lyspunkter finner vi også land der situasjonen
ikke er så lys. I Colombia er det en paramilitær gruppe som heter "Død over
medlemmer av fagbevegelsen". Jeg er mektig stolt av ungdommen i LO, som i
dag aksjonerer til støtte for våre colombianske fagforeningskamerater. 70 av våre
brødre og søstre i colombiansk fagbevegelse ble drept bare i 2005. De
tillitsvalgte, deres ektefeller og barn blir daglig utsatt for drapstrusler, for
bortføring, for arrestasjoner og tortur og vold fra politiet og de militære.

290

Ungdommen vår tåler ikke slik urett. Vi tåler ikke slik urett.

Venner; løsningen i vår tid - mot undertrykking, krig, miljøødeleggelser og nød,
er sterke internasjonale fellesskap. Det er internasjonalt samhold som er !

295

Det er ved å stå sammen - ikke hver for oss - at vi kan skape en mer rettferdig
verden.

Igjen, gratulerer med dagen!

300

Kilde
www.lo.no

Emner
1. mai-tale

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/en-dag-for-a-markere-solidaritet>

305

310

315

320

325

330

335